POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Stadhuis

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
25 juni 2025	2500016151	J.M. van den Berg
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		06 - 53 25 61 79

ONDERWERP
Aanvullende brief “motie vaart maken met de bouw van een (tijdelijke) sporthal”

Geachte leden van de Raad,

Toezegging aanvullende raadsbrief
Bij de behandeling van de Beleidsnota Bewegen, Spelen en Sporten (hierna: nota BSS) in de raadsvergadering van 27 januari 2025 heeft uw Raad de motie “Vaart maken met de bouw van een (tijdelijke) sporthal” aangenomen.

In de raadsbrief van 22 april 2025 hebben wij u geïnformeerd over de behandeling van deze motie, waarop u deze brief in de Stedelijke commissie Sociaal van 19 mei 2025 als bespreekpunt heeft geagendeerd. In het debat hierover is toegezegd dat voor de behandeling van de zomernota 2025 een aanvullende brief volgt met nadere uitleg op de gestelde vragen met betrekking tot de motie.
Met deze brief geven we uitvoering aan deze toezegging en geven we een nadere toelichting op de mogelijke locaties voor de bouw van een sporthal en delen we met u de resultaten van de variantenstudie van de sporthal bij Het Stedelijk Lyceum Zuid (HSL). We geven hierbij inzicht in onze overwegingen voor de locatiekeuze bij HSL en de benodigde extra middelen voor de realisatie van een nieuwe sporthal.

Noodzaak en ambitie tot uitbreiding sporthallen
Eerder onderzoek van het Mulier instituut (2023) en van onderzoekbureau Synarchis (2025) tonen onmiskenbaar aan dat Enschede een tekort heeft aan sporthallen en dat uitbreiding gewenst is. Voor de lange termijn tot 2040 is er een tekort van twee sporthallen in Enschede.

We zien en beamen deze noodzaak ook. Daarom is in de nota BSS Document enschede - Beleidsnota Sporten Spelen en Bewegen: Samen Spelen Samen Sporten - iBabs Publieksportaal ook de nadrukkelijke wens opgenomen tot uitbreiding van minimaal 1 sporthal.

Locatiekeuze voor een extra sporthal moet passen in het beleid
Conform de vastgestelde uitgangspunten voor het sportaccommodatiebeleid is het bouwen van een sporthal in combinatie met een onderwijsinstelling het meest gewenst, omdat er dan al dekking is voor een deel van de nieuwbouwkosten. De afdeling Onderwijshuisvesting heeft de wettelijke plicht te voorzien in voldoende adequate ruimte voor bewegingsonderwijs. Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente een normvergoeding in het gemeentefonds voor de bouw van sportvoorzieningen voor onderwijs.

Uitgaande van de nota BSS hebben we zowel vanuit sportinhoudelijke als financiële overwegingen naar de meest voor de hand liggende locaties gekeken van scholen die minimaal 3 gymzalen hebben (of krijgen) vanuit het meerjarig integraal onderwijshuisvestingsplan (IHP). Dit zijn HSL Zuid en Het Bonhoeffer van der Waalslaan.

Locatie HSL Zuid
In nota BSS de is de ambitie opgenomen een talenten(top)sporthal te realiseren in samenwerking met HSL Zuid op Diekman West. Door de combinatie met onderwijshuisvesting past deze locatie uitstekend bij de in de nota BSS genoemde uitgangspunten. Deze koppelkans zorgt voor een lagere benodigde investering. Er is een budget van 5,3 miljoen euro beschikbaar voor de bouw van 3 gymzalen vanuit onderwijshuisvestingsgelden. Drie gymzalen vormen samen het vloeroppervlak van een sporthal
De sporthal past daarnaast ook goed met het profiel talentontwikkeling en topsport in het Diekman-gebied. En optimale bezetting van de hal is gegarandeerd vanwege gebruik door onderwijs overdag en sportverenigingen in de avond- en weekenduren. Ander bijkomend voordeel is dat snelheid gemaakt kan worden omdat de school reeds bezig is met een interne verbouwing van de school. We zijn ervan overtuigd dat de bouw van een sporthal op deze locatie het meest kansrijk is.

Andere locaties
Alternatieve schoollocaties die mogelijk ook in aanmerking kunnen komen zijn Het Bonhoeffercollege aan de Bruggertstraat en HSL locatie Kottenpark. Bij deze locaties is sprake van maximaal 2 gymzalen. Voor het realiseren van een sporthal zijn minimaal 3 gymzaaldelen qua vloeroppervlakte nodig. Uitbreiding naar een sporthal betekent voor de gemeente hogere investeringen, hogere structurele lasten en minder bijdrage vanuit het IHP.
De locatie BHC van der Waalslaan hebben we eerder afgewezen vanwege ongunstige aspecten zoals parkeerproblemen en het ontbreken van een kantine en tribune.

De MFSA-locaties vallen af omdat deze niet in de directe nabijheid van een school zijn gesitueerd. Het bouwen van een vrijstaande sporthal zonder combinatie met onderwijs gaat in tegen het vastgestelde beleid in de nota BSS en komt niet in aanmerking voor een bijdrage uit het IHP.

De in de motie genoemde locaties Phenix en Mediant (in beeld bij de verkenning tijdelijke/semipermanente sporthal) vallen ook af. In onze brief van 22 april jl. is daarvoor de onderbouwing aangegeven.

Variantenstudie bij HSL Zuid
De afgelopen periode heeft onderzoeksbureau BCT drie varianten onderzocht voor de bouw van een sporthal bij HSL Zuid.

A. **Klein**: De kleinste variant vraagt een investering van circa 15,2 miljoen euro. Bij deze variant gaat uit van een vloeroppervlakte van 2469 m2 en 7 meter hoogte. In deze variant zijn geen tribunes en sportkantine opgenomen.
B. **Medium:** De medium variant vraagt een investering van circa 23,2 miljoen euro. De sportvloeroppervlakte bedraagt 3748 m2 en 9 meter hoogte. Daarnaast is er ruimte voor tribunes en een horecavoorziening/ sportkantine voor ontmoeting. Met deze variant zijn we goed voorbereid op de toekomst en kunnen we alle breedtesporten faciliteren.
C. **Topsport:** De topsportvariant vraagt een investering van circa 30,1 miljoen euro. Deze variant heeft een sportvloeroppervlakte van 5090 m2 en een hoogte van 11 meter. Daarnaast zijn twee extra sportruimtes toegevoegd voor de regionale talentontwikkelcentra (RTC). Ook wordt voorzien in tribunes en een uitgebreide horecavoorziening. In deze variant kunnen naast alle breedtesporten ook internationale sportwedstrijden gespeeld worden.

Het onderzoeksrapport is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Jaarlijkse kosten
Als de gemeente de nieuwe sporthal gaat bouwen, verhuren we de hal vervolgens aan Sportaal. HSL Zuid huurt daarop de hal van Sportaal tegen een genormeerde vaste en variabele vergoeding. Het Vastgoedbedrijf berekent een kostprijsdekkende huur via een huurprijsmodel. Via dit model wordt berekend welke huur nodig is om over een periode van 30 jaar een kostendekkende exploitatie te hebben. Dat betekent dat de kosten over die periode even hoog zijn als de opbrengsten. We maken een inschatting van alle kosten gedurende de periode van 30 jaar en berekenen we vervolgens welke huur nodig is om die kosten te dekken. We weten nu nog niet exact met welke kosten we te maken krijgen. Daarom gaan we nu nog uit van kengetallen waarbij we onder andere rekening houden met kapitaallasten (afschrijving & rente), belastingen, onderhoudskosten en exploitatiekosten. Normaliter kan rekening gehouden worden met een huurprijs van 4 à 7% van de totale investeringssom.
Er is voor HSL Zuid in ieder geval vanuit Onderwijshuisvesting een bedrag van circa 5,3 miljoen euro beschikbaar.

Sportaal heeft als huurder ook kosten om de sporthal te beheren en inkomsten door verhuur aan de gebruikers. Per saldo zijn de inkomsten van een sporthal bij lange na niet toereikend om alle kosten te dekken. Het verschil daarin draagt de gemeente jaarlijkse bij via de exploitatiebijdrage aan Sportaal. Hoe hoog deze bijdrage is kunnen we nu nog niet exact aangeven.

Rekening moet worden gehouden met geschatte jaarlasten voor de gemeente van circa 500.00 euro tot 1,2 miljoen euro afhankelijk van de te kiezen variant zoals weergegeven in onderstaand overzicht.

Overzicht investeringsbedragen op basis van schetsontwerp en geschatte jaarlasten over 30 jaar in euro's. Deze bedragen zijn indicatief gebaseerd op kengetallen en kunnen geen rechten aan worden ontleend.

	Geraamde investering Incl. BTW	**Geraamde investering excl. BTW**	**Geschatte kostprijs dekkende huur**	**Geschat Exploitatie resultaat Sportaal**	**Jaarlijks Exploitatie tekort zonder dekking**
Variant A Minimum variant	15,2 miljoen	12 miljoen	495.000	11.000	- 484.000
Variant B Medium variant	23,2 miljoen	18,3 miljoen	895.000	19.000	- 876.000
Variant C Topsport variant	30,1 miljoen	23,8 miljoen	1,24 miljoen	50.000	-1,19 miljoen

Berekening: 5% van het investeringsbedrag inclusief BTW minus de bijdrage vanuit onderwijshuisvesting(5,3 miljoen) minus het exploitatieresultaat.

Afweging
We hebben een sterke voorkeur voor variant C, de (top)sporthal. Dit om sportinhoudelijke, programmatische en toekomstgerichte redenen. Ook sluit dit aan bij de ambitie om van Diekman West dé locatie te maken van talentontwikkeling en topsport zoals ook beschreven in de nota BSS. Dit model levert aanvullende faciliteiten zoals een RTC-zaal, uitgebreide horeca, fitness en medische ruimten en is daarmee geschikt voor (inter)nationale sportevenementen. De hogere investering in variant C ten opzichte van variant B wordt gecompenseerd door meer gebruiksmogelijkheden, betere exploitatieperspectieven en versterking van de positie van Enschede als sportstad.

Variant A achten we niet wenselijk. Een dergelijke kleine sporthal bij variant A biedt ten opzichte van de huidige situatie geen meerwaarde omdat de zaalafmetingen in deze variant nagenoeg hetzelfde zijn als de huidige gymzalen. De zaalafmetingen voldoen niet aan de huidige eisen van een sporthal om wedstrijden in te houden voor de sporten basketbal, volleybal en badminton. Hierdoor is de hal niet multi-inzetbaar. Ook draagt deze variant niet bij aan het uitvoeren van de ambitie om meer faciliteiten te kunnen bieden aan de ontwikkeling van de wedstrijdsport en van sporttalenten.

Duidelijkheid geven aan HSL
In het meerjarig onderwijshuisvestingsplan staat de (ver)nieuwbouw van de gymzalen bij HSL in de planning voor 2025-2030. Omdat HSL de renovatie van de gymzalen tijdig moet voorbereiden en aanbesteden vraagt de school om duidelijkheid van de gemeente op uiterlijk **1 januari 2026** over het al dan niet bouwen van de sporthal op de locatie bij HSL.

Benodigde middelen voor realisatie
In het kader van uw motie zijn de kosten inzichtelijk gemaakt van de gepresenteerde varianten. Voor de realisatie van de sporthal zijn – vanwege de grote financiële opgave waar we als gemeente voor staan– in de Zomernota geen middelen gereserveerd.

De afgelopen jaren heeft de gemeente diverse grote investeringen in sportvoorzieningen gedaan. We bouwen een nieuw zwembad, de ijsbaan Twente kan de komende 10 jaar doordraaien en we hebben middelen gereserveerd voor de clustering van sportparken tot multifunctionele sportaccommodaties.
Binnen het product sport is geen verdere ruimte voor het vrijmaken van dekkingsmiddelen. Dat betekent dat de benodigde financiering voor het realiseren van de sporthal uit andere begrotingsproducten moet komen. We hebben in de Zomernota kritisch gekeken naar een pakket van maatregelen om de komende bezuinigingen te kunnen waarmaken en daardoor ook ingewikkelde keuzes moeten maken vanwege het ravijnjaar. Realisatie van de sporthal betekent dat er nog meer bezuinigd moet worden op andere beleidsterreinen. Een verdergaande bezuiniging op andere gebieden ten behoeve van de sporthal achten we daarom niet verantwoord.

In het debat is de optie van publiek private samenwerking (PPS) geopperd. PPS bij sportvoorzieningen kan lonend zijn. Er zijn echter zowel voordelen als nadelen. Waar het kan leiden tot innovatie en efficiëntie brengt het ook meer complexiteit met zich mee. Het is daarom belangrijk om de voor- en nadelen zorgvuldig af te wegen.
Voor het bouwen van de sporthal bij HSL hebben we de mogelijkheid van PPS, gelet op het korte tijdsbestek waarin we de variantenstudie hebben moeten uitvoeren, niet mee kunnen nemen.

Vervolg
Met deze brief geven we uw Raad inzicht in de financiële gevolgen en kaders voor het uitvoeren van de motie met betrekking tot uitbreiding van sporthallen. Uw Raad kan hiermee een integrale afweging maken voor wat betreft de wens om tot uitbreiding van de sporthallen te komen in het licht van de grote opgave waar de gemeente voor staat. Tenslotte willen wij benoemen dat, ondanks de erkende noodzaak, wij tot onze spijt geen mogelijkheden zien om een sporthal te realiseren.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit) (R.W. Bleker)